

Sygn. akt II Cz 443/14

POSTANOWIENIE

K., dnia 20 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Henryk Haak

Sędziowie: SSO Marian Raszewski – spr.

SSO Paweł Szwedowski

po rozpoznaniu w dniu 20 października 2014 r. w Kaliszu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku wierzyciela (...) Spółka z o.o. z siedzibą w S.
(...)(...)

z udziałem dłużnika I. B. (PESEL (...))

o nadanie klauzuli wykonalności na rzecz następcy wierzyciela

w przedmiocie zażalenia wierzyciela (...) Spółka z o.o. z siedzibą w S.

na postanowienie Sądu Rejonowego w Kaliszu

z dnia 13 czerwca 2014 r., sygn. akt I Co 1126/14

p o s t a n a w i a :

I. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że :

„1. nadać klauzulę wykonalności tytułowi egzekucyjnemu – prawomocnemu nakazowi zapłaty Sądu Rejonowego w Kaliszu z dnia 5 lipca 2010 r. wydanemu w sprawie o sygnaturze akt I Nc 2444/10 przeciwko dłużnikowi I. B. na rzecz wierzyciela (...) Spółka z o.o. z siedzibą w S., na którego przeszło uprawnienie powoda (...) S. z siedzibą w G.;

2. zasądzić od dłużnika I. B. na rzecz wierzyciela (...) Spółka z o.o. z siedzibą w S. kwotę 203,28 zł (dwieście trzy złote 28/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania klauzulowego, w tym kwotę 60,00 zł (sześćdziesiąt złotych 00/100) tytułem kosztów zastępstwa prawnego.”

II. zasądzić od dłużnika I. B. na rzecz wierzyciela (...) Spółka z o.o. z siedzibą w S. kwotę 90,00 zł (dziewięćdziesiąt złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kwotę 60,00 zł (sześćdziesiąt złotych 00/100) tytułem kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu zażaleniowym.

Sygn. akt II Cz 443/14

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 13 czerwca 2014 r. Sąd Rejonowy w Kaliszu oddalił wniosek o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty Sądu Rejonowego w Kaliszu z dnia 5 lipca 2010 r. wydanemu w sprawie o sygnaturze akt I Ns 2444/10 przeciwko dłużnikowi I. B. na rzecz wierzyciela (...) Spółka z o.o. z siedzibą w S., na którego przeszło uprawnienie powoda (...) S.z siedzibą w G.z powodu uznania, że wnioskodawca nie przedłożył tytułu wykonawczego wystawionego na rzecz (...) S.z siedzibą w G..

Zażalenie od tego rozstrzygnięcia złożył wierzyciel zarzucając naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 788 § 1 k.p.c. przez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w przedmiotowej sprawie, a w konsekwencji odmowę nadania klauzuli wykonalności z przejściem uprawnień mimo spełnienia przesłanek opisanych w tym przepisie.

W oparciu o ten zarzut skarżący wniósł o zmianę postanowienia przez uwzględnienie wniosku o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności z przejściem uprawnień i zasądzenie kosztów postępowania klauzulowego i zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie.

Jak wynika z analizy zgromadzonych w sprawie dokumentów do wniosku o nadanie klauzuli wykonalności wnioskodawca załączył wyciągi umów przelewu wierzytelności z dnia 26 marca 2013 r. dotyczących obsługi wierzytelności 7B w odniesieniu do segmentu 7, przysługujących w stosunku do dłużników wyszczególnionych w Załączniku nr 5, a następnie nr 3, w tym I. B., zawartych pomiędzy pierwotnym wierzycielem (...) S.z siedzibą w G.a (...) z siedzibą w L. oraz pomiędzy (...) z siedzibą w L. (...) Spółka z o.o. z siedzibą w S. wraz z wyciągami aneksów nr (...) z dnia 9 sierpnia 2012 r. do powyższych umów. Wszystkie podpisy złożone pod tymi umowami i aneksami przez osoby reprezentujące strony tych umów zostały uznane za własne w obecności notariusza w dniu 17 lutego 2014 r. Nadto w dokumentach z dnia 17 marca 2014 r. notariusz poświadczył zgodność wszystkich przedłożonych w sprawie wyciągów z okazanymi dokumentami, z podpisami uznanymi za własne w obecności notariusza.

Stosownie do art. 788 § 1 k.p.c., jeżeli uprawnienie lub obowiązek po powstaniu tytułu egzekucyjnego lub w toku sprawy przed wydaniem tytułu przeszły na inną osobę, sąd nada klauzulę wykonalności na rzecz lub przeciwko tej osobie, gdy przejście to będzie wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym. Należy uznać, że przedłożone przez wnioskodawcę dokumenty są dokumentami z podpisami urzędowo poświadczonymi. Zgodnie z art. 245 k.p.c. dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Na podstawie art. 79 pkt 2 w zw. z art. 96 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie (Dz.U. z 2008 r., Nr 189, poz. 1158 ze zm.) do kompetencji notariusza należy m.in. poświadczanie własnoręczności podpisu oraz zgodności odpisu, wyciągu lub kopii z okazanym dokumentem. Jak stanowi art. 2 § 2 k.p.c. czynności notarialne, dokonane przez notariusza zgodnie z prawem, mają charakter dokumentu urzędowego.

Z powołanych przepisów wynika zatem, że notariusz jest organem uprawnionym do urzędowego poświadczania podpisu. Stosownie do art. 88 cytowanej ustawy Prawo o notariacie podpisy na aktach notarialnych i poświadczonych dokumentach są składane w obecności notariusza. Jeżeli podpis na poświadczonym dokumencie był złożony nie w obecności notariusza, osoba, która podpisała, powinna uznać przed notariuszem złożony podpis za własnoręczny. Okoliczność tę notariusz winien zaznaczyć w sporządzonym dokumencie. Oznacza to, że na skutek poświadczania własnoręczności podpisu podpisowi temu zostaje nadany urzędowy charakter (zob. uchwała SN z 19.11.2010 r., III CZP 82/10, OSNC 2011/6/62).

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania, należy uznać za słuszny zarzut skarżącego, że na podstawie wskazanych wyżej dokumentów wnioskodawca wykazał przejście na swoją rzecz uprawnień wynikających z nakazu zapłaty Sądu Rejonowego w Kaliszu z dnia 5 lipca 2010 r. wydanemu w sprawie o sygnaturze akt I Nc 2444/10 przeciwko dłużnikowi I. B..

Jako uzasadniony należy przy tym poczytać zarzut skarżącego, że – wbrew stanowisku Sądu Rejonowego – nie ma podstaw do uznania, iż na przeszkodzie w uwzględnieniu niniejszego wniosku stoi brak przedłożenia przez wnioskodawcę tytułu wykonawczego wydanego na rzecz (...) S.z siedzibą w G..

Jak zasadnie wskazał skarżący, wymóg przedłożenia tego rodzaju dokumentu nie wynika z obowiązujących przepisów, tj. zarówno z dyspozycji art. 788 § 1 k.p.c., jak i z § 181 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2007 r. Regulamin urzędowania sądów powszechnych (j.t. - Dz. U. z 2014, poz. 259). Wynika to z faktu, że na klauzulę wykonalności na rzecz nabywcy wierzytelności nadaje się tytułowi egzekucyjnemu, a nie tytułowi wykonawczemu, co wynika implicite z treści przepisu art. 788 § 1 k.p.c. Z kolei z przepisu powołanego § 181 rozporządzenia wynika, że postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności łączy się trwale z tytułem egzekucyjnym, a nie wykonawczym, i taki tytuł opatruje się klauzulą wykonalności. Przepis ten nie wprowadza rozróżnienia pomiędzy sytuacją nadawania klauzuli wykonalności na rzecz wierzyciela, na którego przedmiotowy tytuł egzekucyjny został wystawiony, a wierzyciela, na którego przeszło uprawnienie. Potwierdzeniem tego rodzaju wniosku jest treść przepisu § 182 rozporządzenia, zgodnie z którą jeżeli tytułem egzekucyjnym jest orzeczenie sądu [...], sąd nie wydaje oddzielnego postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności, chyba że klauzula ma być nadana na rzecz osoby lub przeciwko osobom, które nie są wymienione w tytule egzekucyjnym jako uprawnione lub zobowiązane, albo tytuł egzekucyjny został wydany w elektronicznym postępowaniu upominawczym.

Potwierdzenia tego rodzaju stanowiska można upatrywać w dyspozycji art. 783 § 1¹ k.p.c., zgodnie z którą w przypadkach, o których mowa w art. 781 § 1² k.p.c., a więc nadawania na podstawie art. 788 k.p.c. klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu będącemu orzeczeniem wydanym w elektronicznym postępowaniu upominawczym, klauzulę wykonalności umieszcza się na zweryfikowanym przez sąd dokumencie uzyskanym z systemu teleinformatycznego potwierdzającym istnienie i treść tytułu egzekucyjnego. Wynika z tego, że w przypadku tego rodzaju orzeczeń do nadania klauzuli wykonalności na podstawie art. 788 k.p.c. konieczne jest jedynie zweryfikowanie istnienia i treści tytułu egzekucyjnego, w sposób charakterystyczny dla specyfiki tego postępowania. Tego rodzaju konkluzję można wywieść także z treści przepisu art. 781 § 1³ k.p.c., który nakłada w takim przypadku na wnioskodawcę obowiązek dołączenia dokumentu uzyskanego z systemu teleinformatycznego umożliwiającego sądowi weryfikację istnienia i treści tytułu wykonawczego. Co prawda w przepisie tym jest mowa o tytule wykonawczym, a nie o tytule egzekucyjnym, co mogłoby wskazywać, że jednak – zdaniem Sądu Okręgowego – zapis ten wynika jedynie ze specyfiki postępowania elektronicznego, w którym – jak stanowi art. 782 § 2 k.p.c. – nakazowi zapłaty wydanemu w tym postępowaniu nadaje się klauzulę wykonalności z urzędu niezwłocznie po jego uprawomocnieniu się. Nadto należy zwrócić uwagę, że przepis art. 783 § 1¹ k.p.c. został dodany do Kodeksu postępowania cywilnego z dniem 10 kwietnia 2014 r. (przez ustawę z dnia 7 lutego 2014 r., Dz. U. poz. 293), a więc już w okresie obowiązywania art. 781 § 1³ k.p.c. Tym samym należy przyjąć, że w postępowaniu elektronicznym do nadania klauzuli wykonalności na rzecz następcy niezbędne jest jedynie potwierdzenie istnienia i treści tytułu egzekucyjnego, a także przedłożenie dokumentu uzyskanego z systemu teleinformatycznego, na którym umieszcza się klauzulę wykonalności na rzecz następcy wierzyciela.

W ocenie Sądu Okręgowego, nic nie przemawia za tym, aby powyższe reguły były inne w postępowaniu nakazowym nie będącym postępowaniem elektronicznym.

Wobec powyższego przy uwzględnieniu faktu, że w niniejszej sprawie fakt istnienia tytułu egzekucyjnego i jego prawomocności oraz wysokości wierzytelności został zweryfikowany poprzez dokumenty w aktach Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kaliszu L. T. Km 1078/11, a wymóg przedłożenia tytułu egzekucyjnego niezbędnego do nadania wnioskowanej klauzuli wykonalności został spełniony poprzez zawnioskowanie przez wnioskodawcę o wydanie odpisu tytułu egzekucyjnego wydanego przez Sąd Rejonowy w Kaliszu z dnia 5 lipca 2010 r., sygn. akt I Nc 2444/10, Sąd Okręgowy nie uznał, że przedmiotowy wniosek zasługuje na uwzględnienie.

Podkreślenia wymaga przy tym okoliczność, że - jak zasadnie wskazał Sąd Najwyższy -w powoływanej przez Sąd I instancji uchwale z dnia 4 sierpnia 1992 r., III CZP 94/92, OSNC 1993/3/92, skutkiem nadania klauzuli

wykonalności na rzecz nabywcy wierzytelności także w przypadku, gdy przed przeniesieniem wierzytelności - na wniosek zbywcy - sąd już nadał na jego rzecz tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności, będzie istnienie w stosunku do tej samej wierzytelności - co najmniej - dwóch tytułów wykonawczych na rzecz różnych osób, a mianowicie zbywcy i nabywcy wierzytelności. Mimo to przepisy nie przewidują możliwości uchylecia w takiej sytuacji klauzuli wykonalności nadanej na korzyść pierwotnego wierzyciela i w jej miejsce nadanie klauzuli wykonalności na rzecz następczego wierzyciela, a zatem przedłożenie sądowi rozpoznającemu wniosek o nadanie klauzuli na podstawie art. 788 k.p.c. tytułu wykonawczego pełniłoby jedynie nieprzewidzianą przez przepisy funkcję prewencyjną, zapobiegającą prowadzeniu egzekucji na podstawie dwóch tytułów wykonawczych. Tego rodzaju funkcja jest realizowana przez instytucję powództwa przeciegezekucyjnego uregulowanego w art. 840 k.p.c. Na podstawie tego przepisu dłużnikowi w takim przypadku będzie przysługiwało powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego klauzuli wykonalności.

Mając na uwadze powyższe okoliczności należało zgodnie z art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. orzec jak w sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 461).